

CUSTOMS BROKER – PART OF THE CUSTOMS SYSTEM

BROKERUL VAMAL – PARTE A SISTEMULUI VAMAL

LIPAI Victoria, studentă, Specialitatea: D

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: victoria_lipai@mail.ru

Abstract. *The market economy is based on international cooperation - ensured by the customs system of the Republic of Moldova. In order to modernize and adapt the customs clearance techniques, the customs broker's institution replaces the process of passing the customs border and simplifies the procedure of performing formal and legal formalities. So, for exporters and importers, the customs broker is a key figure that facilitates integration into the global customs policy - a link to the efficiency and development of customs activity.*

Key words: *customs broker, customs system, customs declarant, contract, clearance, import, export.*

JEL CLASSIFICATION: K00, K19, K34

INTRODUCERE

Economia de piață se bazează pe colaborarea internațională – asigurată de către sistemul vamal al Republicii Moldova. În scopul modernizării și adaptării tehnicilor de vămuire, datorită instituției brokerului vamal, este comutat procesul de trecere peste frontiera vamală, astfel simplificându-se procedura de îndeplinire a formalităților cu caracter material și juridic. Prin urmare, pentru exportatori și importatori, brokerul vamal este o figură-cheie care va facilita integrarea în circuitul mondial a politicii vamale – ceea ce constituie o verigă de eficientizare, extindere și dezvoltare a activității vamale.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Cadrul legislativ ce reglementează instituția brokerului vamal constituie Codul Vamal al Republicii Moldova secțiunea 25, art.162-168 și Regulamentul cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii (aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1290 din 09.12.2005). Dicționarul explicativ al limbii române definește generalizat și abstractizat noțiunea de *broker*, ca fiind o persoană fizică sau juridică autorizată, care se ocupă, în numele clienților, cu tranzacționarea valorilor mobiliare, a unor mărfuri și servicii, în schimbul unui comision [1].

Conform Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal, acest concept este definit ca: „persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația Republicii Moldova, care deține autorizație pentru activitate de broker vamal, eliberată de Serviciul Vamal, și care efectuează, în numele și pentru terțe persoane, declararea mărfurilor, prezentarea lor pentru vămuire, garantarea achitării și achitarea drepturilor de import/export convenite, precum și alte operațiuni de mediere în domeniul vamal” [2].

Codul vamal al Republicii Moldova [3] prevede că *brokerul vamal* este: „persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care deține licență pentru activitatea de broker vamal, eliberată de organul de licențiere, și care, pe principiile reprezentării directe sau indirecte, declară mărfurile, le prezintă pentru vămuire, efectuează și alte operațiuni vamale”. Pentru obligația vamală apărută, brokerul vamal răspunde solidar cu plătitorul vamal. În conformitate cu prevederile art. 1 din Codul vamal, prin *reprezentare directă* se înțelege raportul în care brokerul vamal acționează în numele și pe contul unei alte persoane, iar prin *reprezentare indirectă* – raportul în care brokerul vamal acționează în nume propriu, dar pe contul unei alte persoane. Conform doctrinei dreptului vamal, termenul de *reprezentant vamal, declarant și broker vamal* sunt similare, diferențiindu-se doar după sfera atribuțiilor exercitate. Astfel, noțiunea de declarant este relevantă de legislația vamală, ca fiind persoana care întocmește o declarație sumară sau o notificare vamală de export în nume propriu sau numele unei terțe persoane [4, p. 87].

Deci, obiectul de activitate al brokerului vamal constă în efectuarea în numele și din contul unor terțe persoane a operațiunilor de vămuire a mărfurilor și mijloacelor de transport, achitarea drepturilor de import/export convenite și în exercitarea altor funcții de mediere în domeniul vamal, la solicitarea persoanei pe care o reprezintă [5]. Așadar, putem observa că brokerul vamal întrunește funcția de agent intermediar care mijlocește eficient operațiunile vamale dintre declarant și Serviciul Vamal.

Raporturile dintre brokerul vamal și persoana pe care o reprezintă se stabilesc în baza unui contract, încheiat cu respectarea cerințelor legislației în vigoare, care urmează să prevadă, în mod obligatoriu, tipul de reprezentare. Contractul menționat se prezintă organelor vamale la cererea acestora și justifică împuternicirile brokerului vamal de a reprezenta declarantul.

Pentru a primi licența pentru activitatea de broker vamal, persoana juridică trebuie:

- ✓ să dispună de o bază tehnico-materială care să permită desfășurarea activității de broker vamal;
- ✓ să dispună de echipamente informaționale și de comunicație adecvate utilizării sistemului informațional vamal;
- ✓ să nu săvârșească încălcări sistematice ale reglementărilor vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat;
- ✓ să dispună, pentru asigurarea responsabilității pentru plățile vamale calculate, de două milioane lei moldovenești sub formă de depozit depus pe contul organului vamal sau sub formă de garanție bancară eliberată pe numele organului vamal;
- ✓ să corespundă altor cerințe prevăzute de lege.

Licențierea activității de broker vamal se efectuează în conformitate cu Codul vamal art. 163, Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal cap. III-V pct. 15-39 și Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător. Deci, procedura de solicitare a autorizației vizează adresarea agentului economic la Serviciul Vamal cu o cerere la care se anexează rechizitele juridice ale persoanei juridice, informații referitoare la specialiștii angajați, precum și coordonatele amplasării depozitului provizoriu. Serviciul Vamal verifică autenticitatea datelor prezentate în vederea stabilirii corespunderii lor cu cerințele legislației Republicii Moldova și Regulamentului. Eliberarea autorizației se efectuează în baza ordinului Serviciului Vamal. Termenul de valabilitate a autorizației este de 2 ani din data eliberării. Potrivit Regulamentului, autorizația eliberată de către Serviciul Vamal se notează în Registrul de stat al brokerilor vamali.

Brokerul vamal este în drept să efectueze orice operațiuni de mediere în domeniul vamal. Drepturile, obligațiile și responsabilitatea brokerului vamal prevăzute de lege nu pot fi limitate de contractul încheiat între broker și persoana pe care o reprezintă. Brokerul vamal răspunde în fața organelor vamale pentru acțiunile proprii și, în funcție de tipul reprezentării, pentru acțiunile persoanei pe care o reprezintă. Brokerul vamal poartă răspundere pentru încălcarea legislației în vigoare, în cazul în care nu va demonstra că încălcarea se datorează culpei persoanei pe care o reprezintă. Totodată legislația prevede că brokerul vamal nu este responsabil pentru: nerespectarea condițiilor destinației vamale alese de către persoana care trece mărfuri și/sau mijloace de transport, nerespectarea regulilor de marcarea a mărfurilor cu timbru de acciz, efectuarea operațiunilor valutare legate de trecerea mărfurilor și/sau mijloacelor de transport peste frontiera vamală a Republicii Moldova și alte acțiuni care nu pot fi puse în culpa lui. Angajatul, care efectuează operațiuni vamale în numele brokerului vamal, în cazul în care a comis o contravenție vamală, poate fi tras la răspundere contravențională potrivit Codului contravențional al Republicii Moldova, iar brokerul vamal, în al cărui nume angajatul a efectuat operațiuni de vămuire, este sancționat material conform prevederilor art. 231, 232 Cod Vamal [6].

Brokerul vamal, în exercitarea atribuțiilor sale, are ca principală obligație asigurarea respectării legislației vamale și fiscale pentru operațiunile efectuate în numele agenților economici. O altă particularitate specială în acest domeniu este că, potrivit pct. 47 din Regulament, el răspunde solidar cu agentul economic, în condițiile prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, de obligațiile privind achitarea drepturilor de import sau de export și altor plăți aferente prelungării termenului de achitare.

Principala formă a tranzacțiilor de comerț o reprezintă exportul-importul de mărfuri, care se pot realiza cu ușurință prin intermediul instituției brokerului vamal, care furnizează un șir de avantaje eficiente pentru client [7, p. 62]:

- ✓ va prezenta documentele necesare, va asista la vămuirea și controlul marfurilor și va plăti taxele vamale de intrare și ieșire în locul clientului său;
- ✓ va acționa în calitate de expert al agentului economic în relațiile internaționale, pentru ca marfa să fie destinată fără complicații sau întâzieri de frontieră;
- ✓ prin informarea promptă, fluentizarea operațiunilor vamale – va fi înlesnit considerabil procesul de vămuire a mărfurilor și unităților de transport;
- ✓ sunt îmbunătățite considerabil operațiunile vamale care se derulează, în sensul reducerii cheltuielilor legate de efectuarea formalităților vamale, a riscului efectuării incorecte a unor operațiuni vamale, a numărului de plângeri și contestații din partea angajatorilor din Sistemul vamal [8];
- ✓ prin intermediul raportului dintre brokerul vamal, ca entitate specializată în domeniul vamal și Serviciul Vamal – se sporește gradul de credibilitate între părți;
- ✓ sunt garantate realizarea principiilor de drept vamal, ca: principiul legalității, principiul profesionalismului, principiul confidențialității și principiul calității serviciilor – atât de către brokerul vamal, cât și de colaboratorii vamali.

CONCLUZII

În lumina celor expuse în această cercetare, considerăm că, pentru exportator sau importator, este fundamental de a apela la serviciile unui broker vamal, în scopul eficientizării, modernizării și simplificării tranzacțiilor comerciale și economice. Vitalitatea raporturilor sociale va impune stabilizarea calității de broker vamal și dezvoltarea acestuia, atât sub aspect legal, cât și tehnic. Pe când înființarea noilor întreprinderi ce vor desfășura acest gen de activitate, va crea concurență pe piața economică și, prin urmare, se vor micșora considerabil prețurile.

Odată cu trecerea la relațiile de piață internă și cu dezvoltarea dreptului de import, export, dezvoltarea politicii externe și interne, dar și perfecționarea ei este, fără îndoială, mult mai necesară. În concluzie, luând în considerare faptul că politica economică a Republicii Moldova este îndreptată spre politicile Uniunii Europene, există posibilitatea progresului tranzacțiilor cu statele europene, iar aceasta ar tinde spre apariția unui contingent mai mare de agenți economici care vor solicita serviciile brokerilor vamali. Respectiv aceștia vor oferi servicii mai largi, dar și calitative clienților săi, această prognoză urmând să contribuie la ridicarea nivelului de încasări în bugetul de stat.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Dicționar explicativ al limbii române - <https://dexonline.ro/definitie/broker> (accesat: 05.04.2021).
2. Regulamentul cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1 290 din 9 decembrie 2005, Monitorul Oficial al RM Nr. 8-10 din 15.01.2008.
3. Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 1149 din 20.07.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 01.01.2007.
4. ERHAN I., CÎRNAȚ T. *Drept vamal comunitar*. Editura Chișinău 2010.
5. MÎȚU Gh. *Unele considerațiuni teoretice și practice privind intermedierea în domeniul activității vamale*. În: Revista Națională de Drept, 2008, nr. 9.
6. Plenul Curții Supreme de Justiție HOTĂRÎRE cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale nr. 4 din 24 decembrie 2010.
7. Lucrare de licență: *Rolul firmelor de brokeraj în activitatea de export-import în baza ÎS „Moldvama Grup”* – <https://ru.scribd.com/doc/91187093/teza-de-licenta> (accesat: 05.04.2021).
8. BATCU V. *Aplicarea regimului vamal de tranzit – poziția brokerilor vamali*. În: publicația periodică a Serviciului Vamal, 2011, Nr. 3 (21).

Coordonator științific: CODREANU Alina, asist. univ., doctorandă,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: codreanu.alina@ase.md